

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Hodnocení diplomové práce – posudek konzultanta

Název práce: Jazyková integrace cizinců

Autorka: Daria Nikolova

Existence jazykových bariér integrace cizinců do majoritní společnosti je často zmiňována, ne vždy je však také patrná snaha příslušných institucí situaci analyzovat a skutečně pochopit. Příspěvkem k diskusi o této problematice je i diplomová práce Darii Nikolove. Studentka se rozhodla zkoumat jazyk jako nástroj integrace u vietnamské a bulharské komunity žijící v ČR. Volba tématu je logickým vyústěním prací na výzkumu VUPSV, na kterém se autorka podílela a také její osobní vazbou na komunitu příslušníků bulharské národnosti v ČR.

Cíl práce je autorkou formulován takto: *“Na základě provedené analýzy zjistit, jak důležitou podmínkou je zvládnutí většiny jazyka pro integraci do majoritní společnosti. Navrhnout opatření ke zlepšení současného stavu”*. Cestou k cíli je naplnění řady dalších dílčích cílů, které jsou logicky formulovány. Cíle diplomové práce byly naplněny na velmi dobré úrovni.

Teoretickými východisky práce jsou logicky modely integrace, způsoby jazykové integrace, Dále se autorka zabývá analýzou české migrační politiky, právním rámcem zvolené problematiky, zejména nastavením systému získání občanství a trvalého pobytu pro žadatele. V rámci části věnované přístupu cizinců na trh práce je zmíněn také projekt aktivního výběru zahraničních pracovníků (MPSV) a jeho výsledky.

Třetí kapitola práce je věnována výzkumu provedenému jak bylo výše zmíněno ze aktivní účasti autorky Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí v roce 2007. Studentka nás postupně seznamuje s metodologií hloubkových rozhovorů, konstrukcí vzorku, kritérii výběru respondentů i limity takto pojetého výzkumu.

Srovnání vietnamské a bulharské komunity přináší zajímavé informace o historii jejich příchodu na naše území a důvodech, které k tomu vedly. Uvádí podobnosti i rozdíly v jejich způsobu soužití s majoritní populací.

4. část vychází z uskutečněných rozhovorů, kterými jsou doplněny autorčiny poznatky o rolích jazyka v některých oblastech společenského života (práce, legislativa a vzdělávání). Autorka se zabývá také studiem mateřského života imigrantů a dvojjazyčností, zejména druhé generace imigrantů) a uvádí názory respondentů k této problematice. Správně upozorňuje na důležité rozdíly v přístupu dětí a dospělých v obou komunitách k některým otázkám, například možnosti setrvání v České republice.

Pátá kapitola je závěrem práce, shrnuje získané poznatky a navrhuje podle mého názoru inovativní (a poměrně reálné) řešení jazykové integrace cizinců do majoritní společnosti.

Závěrečný návrh

Vychází z předpokladu nezbytnosti zvládnutí majoritního jazyka pro získání občanství (ale nejen z tohoto důvodu. Jako důkaz vstřícnosti státu k zájemcům navrhuje novou formu výuky češtiny pro cizince s promyšleným institucionálním, personálním i finančním zajištěním.

Tato část práce prokazuje schopnost aplikovat předchozí zjištění v praktické politice.

Formální stránka práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ odborného textu.

Studentka píše živým jazykem, který zároveň vyhovuje odborné stati. Poznámkový aparát je standardní, seznam literatury odpovídá odkazům v textu. V příloze jsou mimo jiné přepisy

všech použitých rozhovorů, což práci nesporně obohatilo, zároveň však rozšířilo její objem na téměř 200 stran. Zájemci však nabízí komfortní možnost seznámit se s podklady přímo v rámci diplomové práce.

Konstatuji, že práce Darii Nikolove splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji **hodnotit ji jako výbornou.** .

V Praze, 13.6.2008

Ing. Bohumila Čabanová, PhD.